

snímek 1

METABOLISMUS

ŽIVOT

- růst
- rozmnožování
- vývoj a diferenciace
- dráždivost
- pohyb

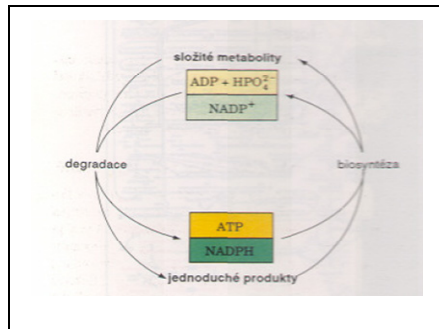
snímek 2

Látková přeměna - intermedialní metabolismus

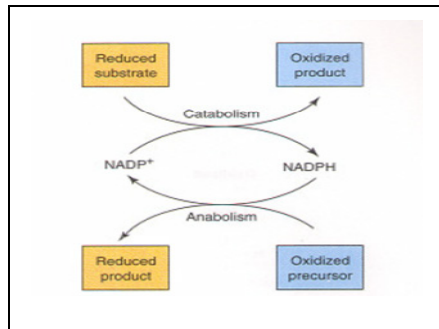
Funkce - zajišťování energie
- zajišťování stavebního materiálu

Procesy - rozkladné - katabolické - disimilační
- biosyntetické - anabolické - asimilační
- amfibolické - obojí

snímek 3

snímek 4

snímek 5

Rozdělení organismů podle metabolismu

A. Podle zdroje přijímané energie
fototrofy - sluneční energie
chemotrofy - oxidace chemických látek

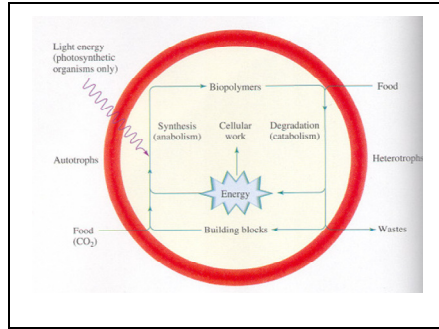
B. Podle zdroje stavebního materiálu
autotrofy - anorganické látky
heterotrofy - organické látky

snímek 6

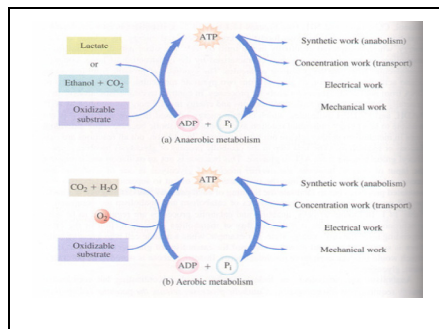
C. Podle donoru elektronů
organotrofy - organické látky
lilotrofy - anorganické látky

D. Podle konečného akceptoru elektronů
aeroby - O_2
anaeroby - NO_3^- , SO_4^{2-}
fermentace - elektrony jsou předávány na jiné organické látky

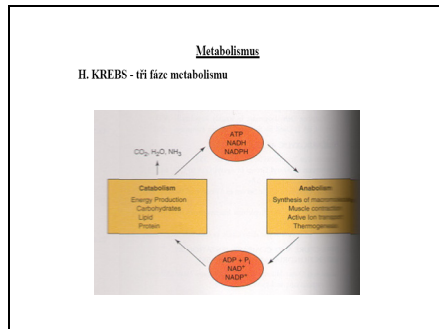
snímek 7

snímek 8

snímek 9

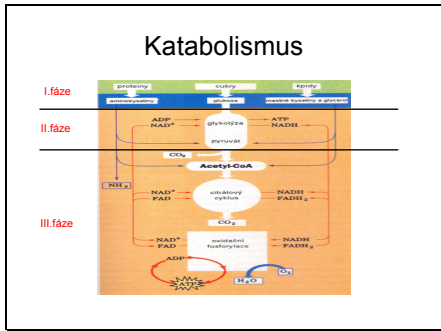
snímek 10

Katabolismus - degrační fáze metabolismu - konvergentní

Funkce - produkce energie
- poskytuje prekurzory
- poskytuje NADPH

1. Fáze - složité molekuly štěpeny na stavební jednotky
2. Fáze - stavební jednotky převedeny na C₁ a C₂ látky
3. Fáze - citrátový cyklus + dýchací řetězec

snímek 11

snímek 12

Anabolismus - biosyntetická fáze metabolismu - divergentní

Funkce - zajišťování stavebního materiálu pro funkci a růst

1. Fáze - citrátový cyklus poskytuje prekurzory
2. Fáze - z prekurzorů jsou syntetizovány stavební jednotky
3. Fáze - ze stavebních jednotek jsou syntetizovány biopolymery

snímek 13

Bioenergetika

1. Chemická energie
2. Mechanická - pohybová energie
3. Osmotická - transportní energie
4. Elektrická energie
5. Strukturální energie
6. Regulační energie
7. Tepelná energie
8. Světelná energie

snímek 14

Chemická energie - energie vazeb a strukturního uspořádání
chemických sloučenin

Enthalpie H - reakční teplo při konstantním tlaku

$\Delta H < 0$ - reakce exogenní

$\Delta H > 0$ - reakce endogenní

snímek 15

Gibbsova energie G - změna energie při konstantním tlaku a
teplotě

$$\Delta G = \Delta H - T\Delta S$$
$$\Delta G^\circ = -RT \ln K$$
$$\Delta G^\circ = -nF \Delta E^\circ$$
$$\Delta G^\circ = \Delta H^\circ - T\Delta S^\circ$$
$$\Delta G^\circ = \sum G^\circ_{\text{produktů}} - \sum G^\circ_{\text{vychozí látek}}$$

snímek 16

$\Delta G < 0$ - reakce exergonické
 $\Delta G > 0$ - reakce endergonické

Sřazení reakcí

$$A + B \leftrightarrow C + D \quad \Delta G_1 \geq 0$$

$$D + E \leftrightarrow F + G \quad \Delta G_2 < 0$$

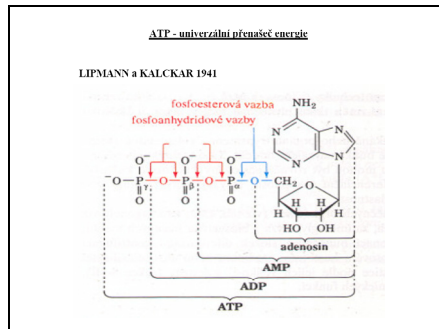
$$\Delta G = \Delta G_1 + \Delta G_2$$

snímek 17

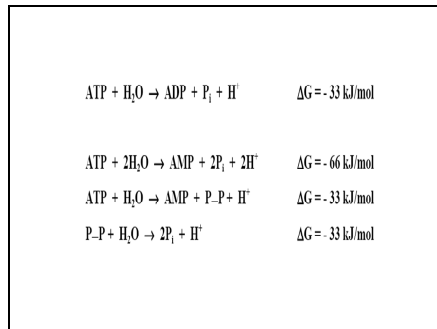
Makroergické sloučeniny - makroergická vazba

- při procesech uvolňování energie jsou schopny část této energie zachytit a uchovat
- při procesech vyžadujících energii mohou svým rozkladem tuto uchovanou energii uvolnit a předat

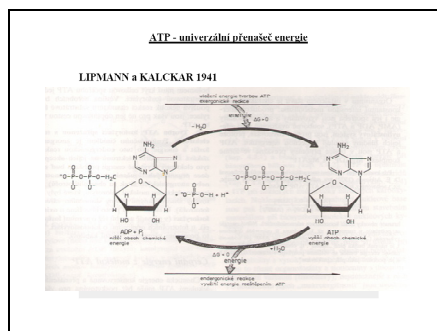
snímek 18

snímek 19

snímek 20

snímek 21

Tvorba ATP

1. *Substrátová fosforylace*

$$\text{M-P} + \text{ADP} \rightarrow \text{M} + \text{ATP}$$

$$\text{M-X} + \text{P}_i + \text{ADP} \rightarrow \text{M} + \text{X} + \text{ATP}$$

2. *Fosforylace spřížená s tokem elektronů*

- oxidační fosforylace
- fotofosforylace

3. *Adenylylační reakce*

$$\text{ATP} + \text{AMP} \rightarrow \text{ADP}$$

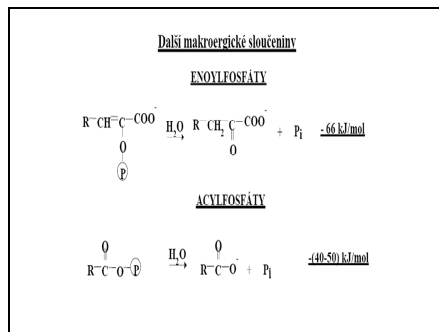
snímek 22

Spotřeba ATP

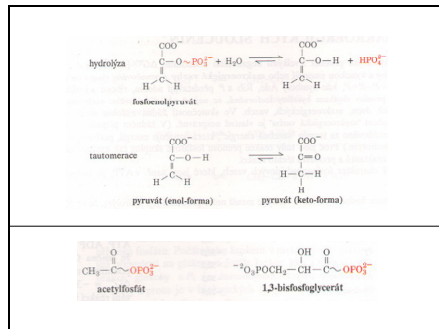
- Biosyntetické reakce
- Počáteční stádia odbourávání živí
- Fyziologické procesy
- Vzájemné přeměny nukleotidů

$ATP + NDP \rightarrow ADP + NTP$

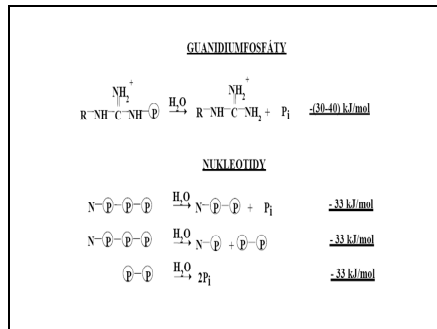
snímek 23

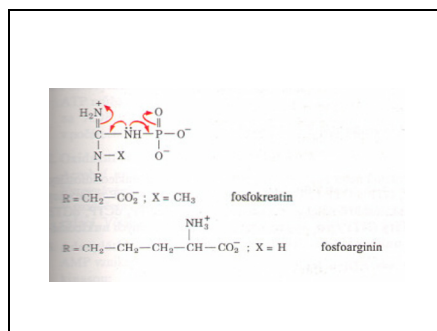
snímek 24

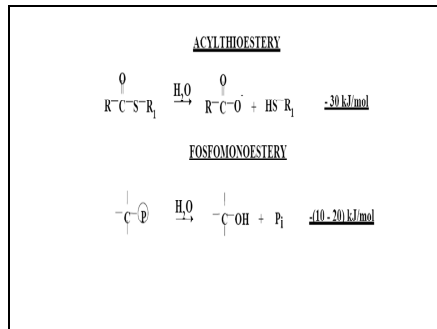
snímek 25

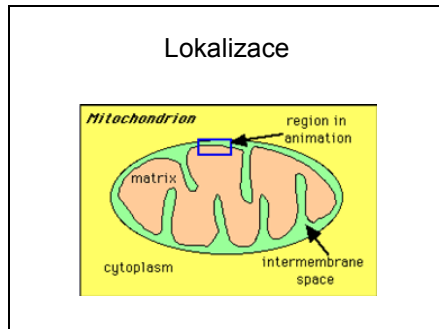
snímek 26

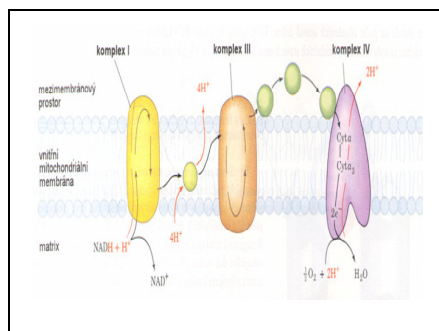
snímek 27

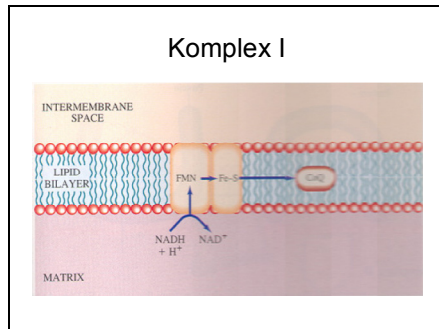
snímek 37

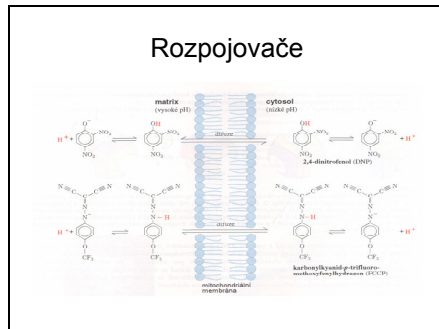
snímek 38

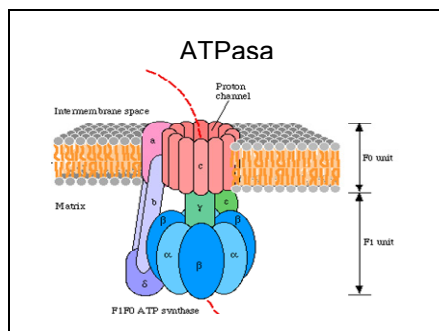
snímek 39

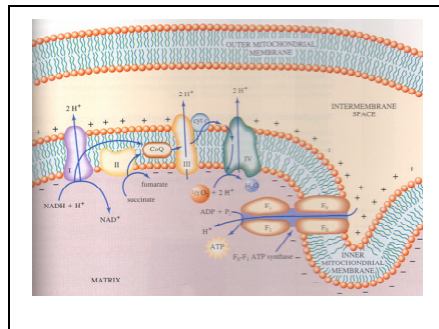
snímek 43

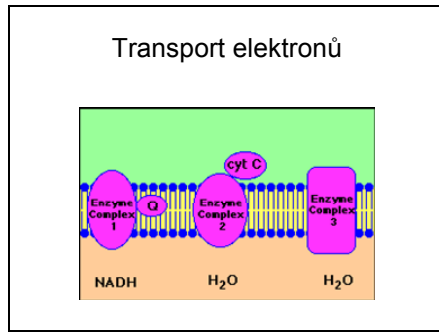
snímek 44

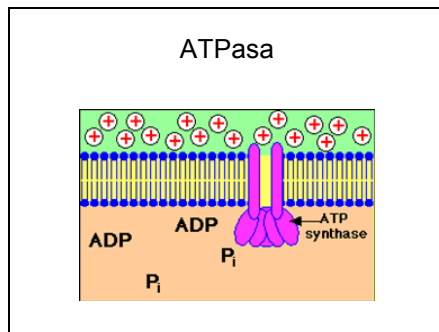
snímek 45

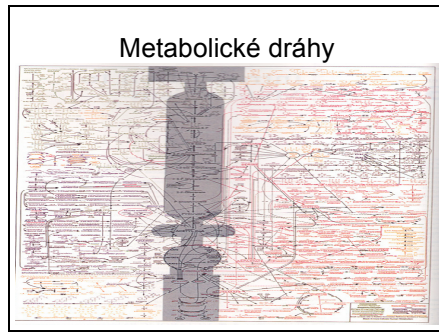
snímek 49

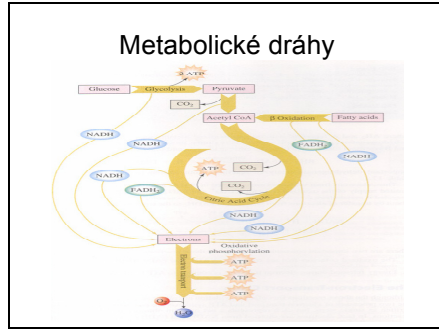
snímek 50

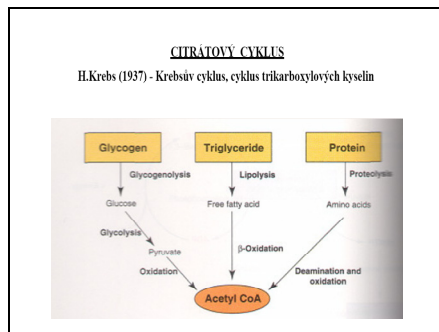
snímek 51

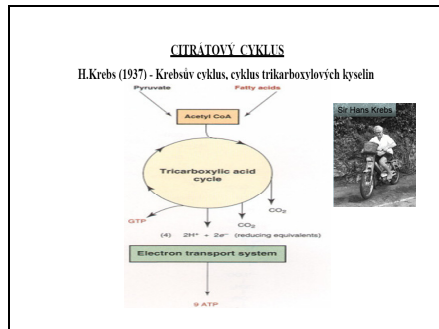
snímek 52

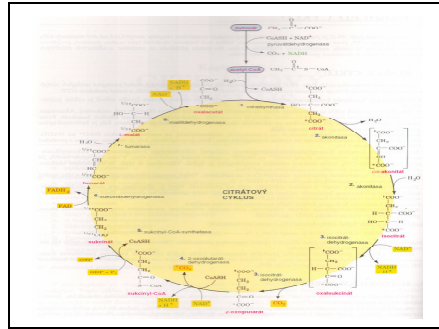
snímek 53

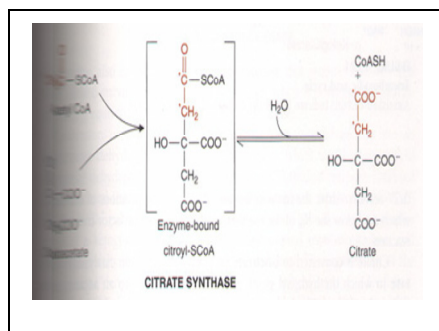
snímek 54

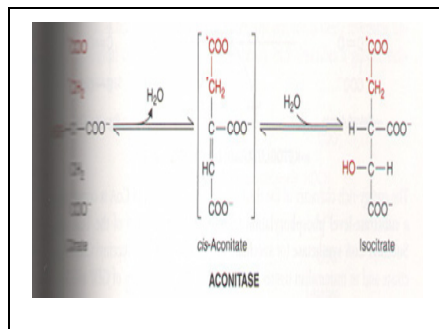
snímek 55

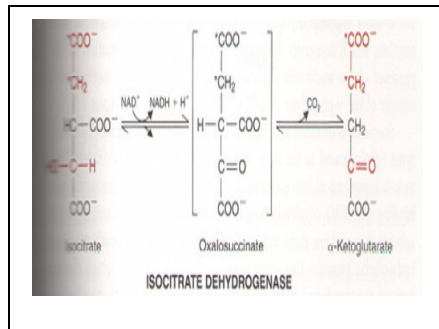
snímek 56

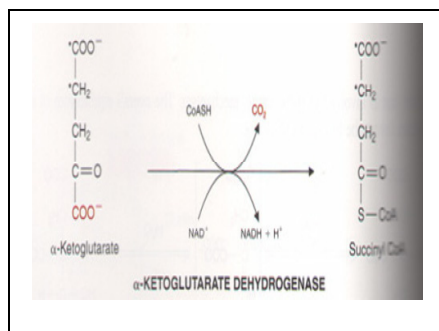
snímek 57

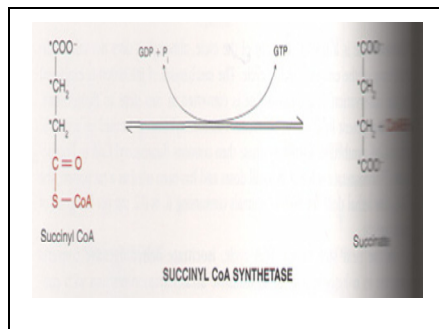
snímek 58

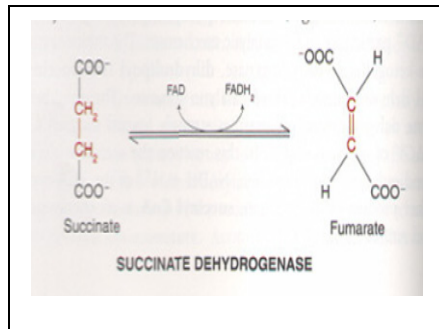
snímek 59

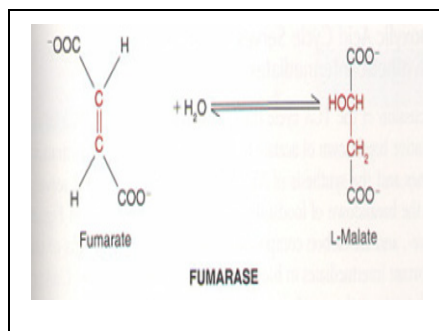
snímek 60

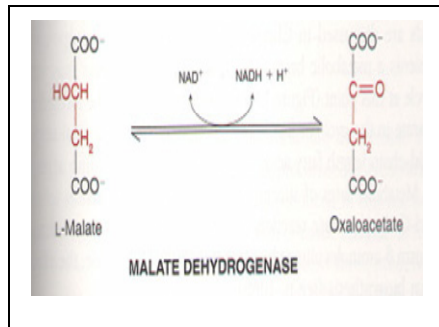
snímek 61

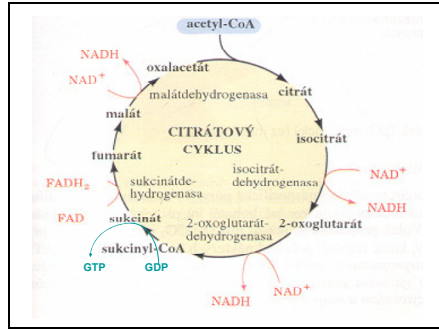
snímek 62

snímek 63

snímek 64

snímek 65

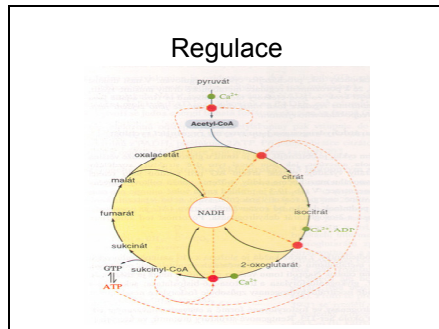
Bilance cyklu :

$$\text{Acetyl-CoA} + 3 \text{NAD}^+ + \text{FAD} + \text{GDP} + \text{Pi} + 3 \text{H}_2\text{O} \rightarrow$$

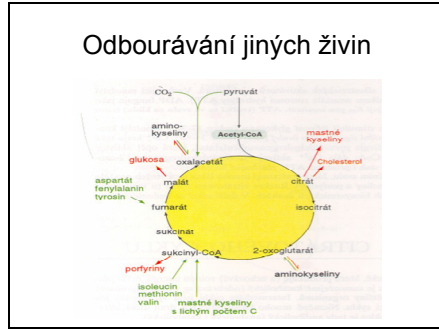
$$3 \text{NADH} + 3 \text{H}^+ + \text{FADH}_2 + \text{GTP} + \text{CoA} + 2 \text{CO}_2$$

3 NADH	3 x 3 ATP	9 ATP
1 FADH ₂	1 x 2 ATP	2 ATP
1 GTP	1 x 1 ATP	1 ATP
CELKEM		12 ATP/AcetylCoA

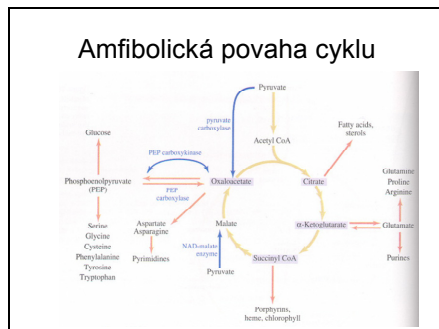
snímek 66

snímek 67

snímek 68

snímek 69

METABOLISMUS SACHARIDŮ

Štěpení oligosacharidů a polysacharidů

A. Štěpení sacharidů při trávení potravy

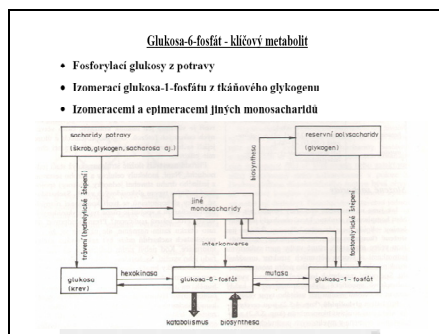
α -amylasa	sliny, pankreas	škrob	Dextrin, maltosa, glukosa
amylglukosidáza	střeva	glykogen	maltosa
maltasa	"	maltosa	glukosa
laktasa	"	laktosa	glukosa, galaktosa
sacharasa	"	sacharosa	glukosa, fruktosa
celulasy	houby, bakterie	celulosa	glukosa

snímek 70

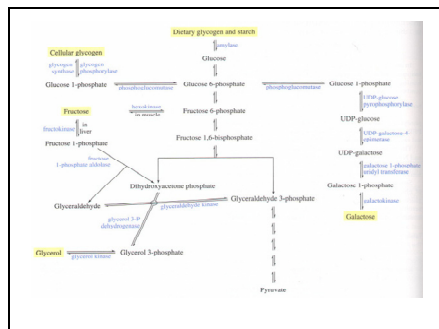
B. Stěpení rezervních polysacharidů

fosforylaza	játra	glykogen	glukosa-1-P
β -amylaza	rośliny	škrob	maltoza

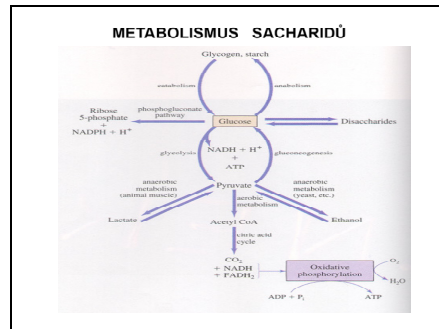
snímek 71

snímek 72

snímek 73

snímek 74

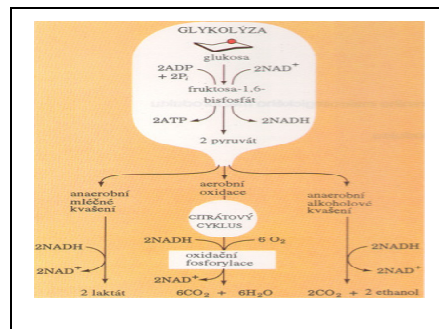
GLYKOLÝZA

$$C_6H_{12}O_6 \rightarrow 2 CH_3COCOOH + 4[H]$$

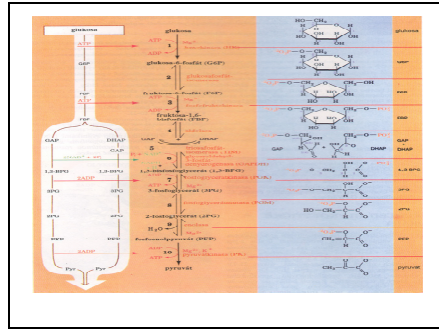
Historie:

- 19. stol. Paster - kvasinky
- Buchner - kvasniční extrakt
- 1905 - 1910 Harden, Young
- 1940 Embden, Meyerhof, Parnas

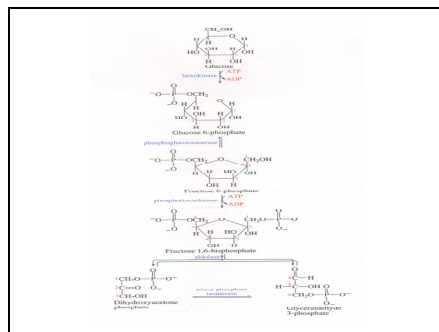
snímek 75

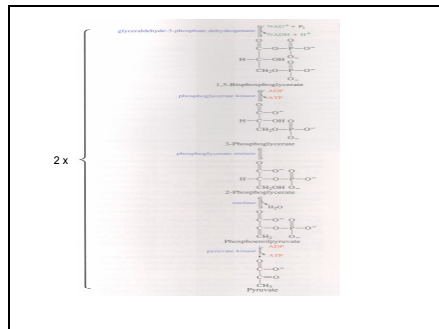
snímek 76

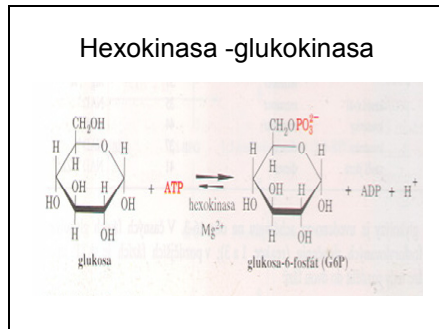
snímek 77

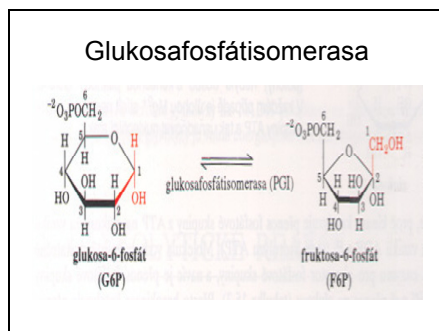
snímek 78

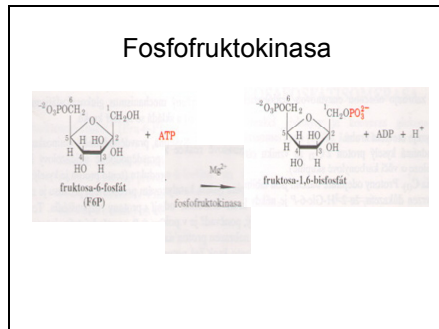
snímek 79

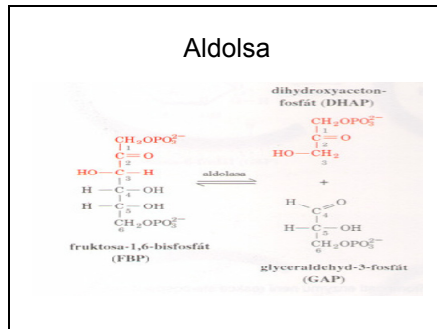
snímek 80

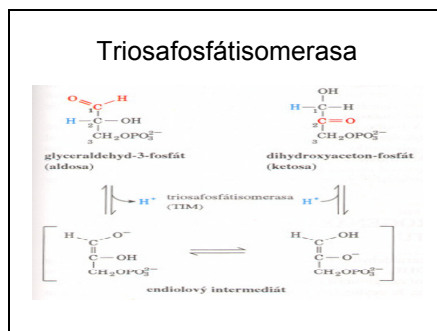
snímek 81

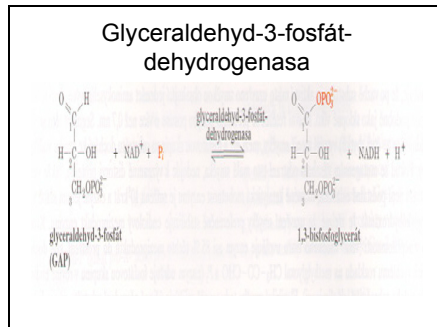
snímek 82

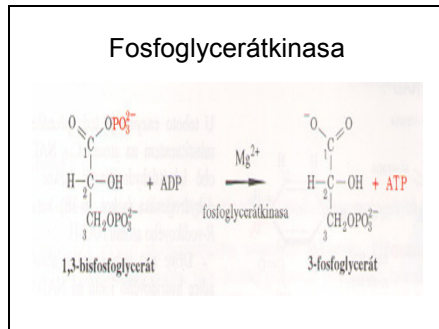
snímek 83

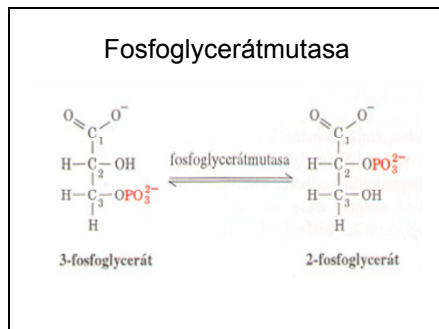
snímek 84

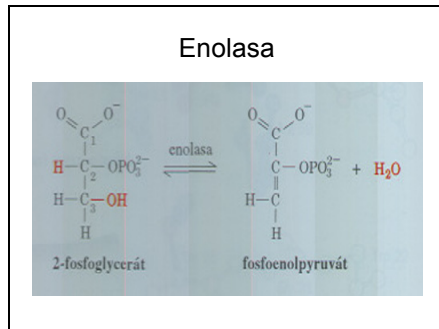
snímek 85

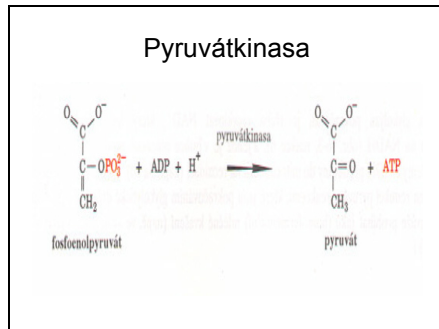
snímek 86

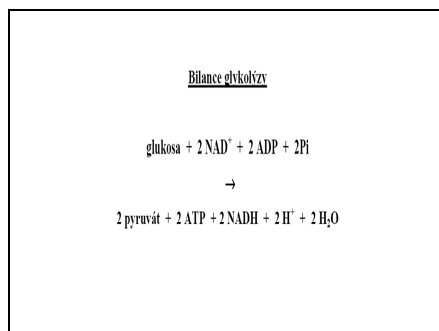
snímek 87

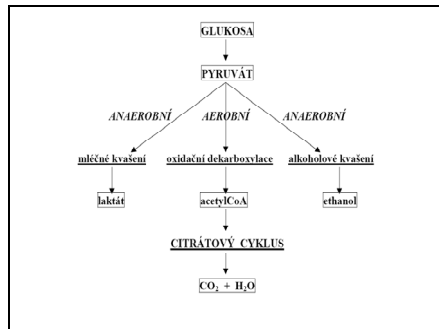
snímek 88

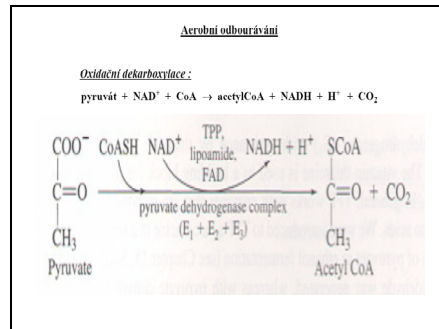
snímek 89

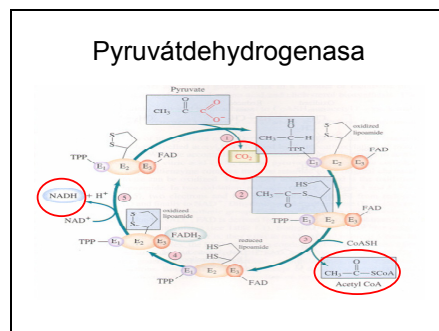
snímek 90

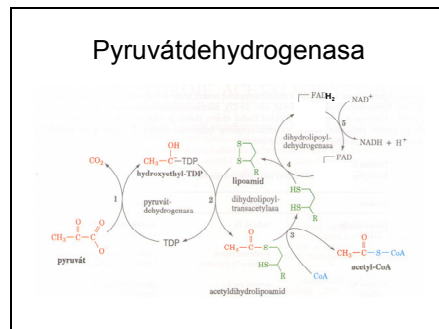
snímek 91

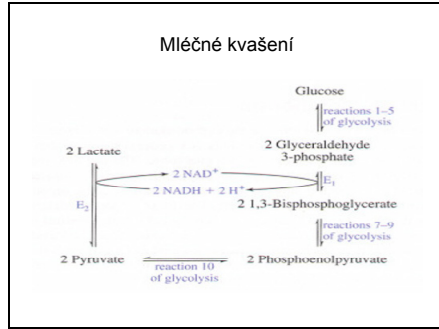
snímek 92

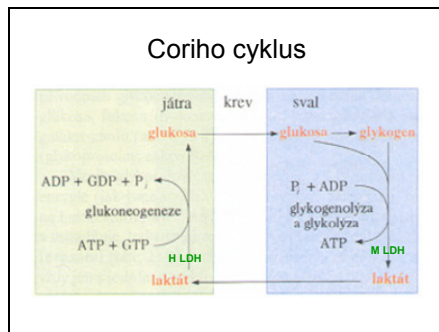
snímek 93

snímek 97

snímek 98

snímek 99

Mléčné kvašení

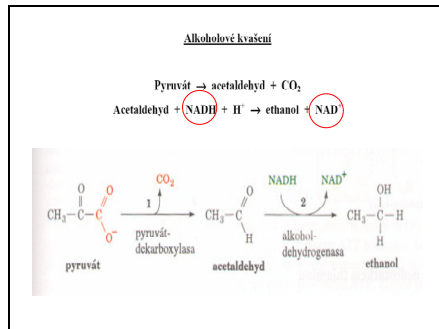
pyruvát + NADH + H⁺ → laktát + NAD⁺

Bilance mléčného kvašení:

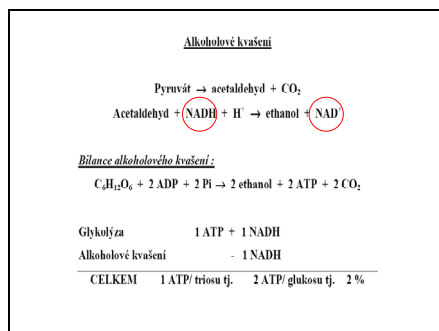
$$C_6H_{12}O_6 + 2 ADP + 2 Pi \rightarrow 2 \text{ laktát} + 2 ATP$$

Glykolyza	1 ATP + 1 NADH	
Mléčné kvašení	- 1 NADH	
CELKEM	1 ATP/ triosu tj.	2 ATP/ glukosu tj. 2%

snímek 100

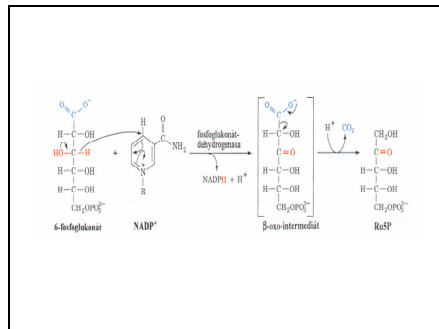
snímek 101

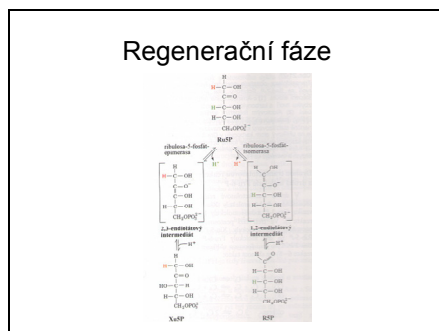
snímek 102

- Další druhy kvašení
- Mléčné - *Lactobacterium*
glukosa → laktát
 - Propionové - *Propionibacterium*
glukosa → k. propionová
 - Másečné - *Clostridium*
glukosa → k. másečnou
 - Octové - *Acetobacter*
glukosa → k. octová
 - Citronové - *Aspergillus*
glukosa → k. citronová

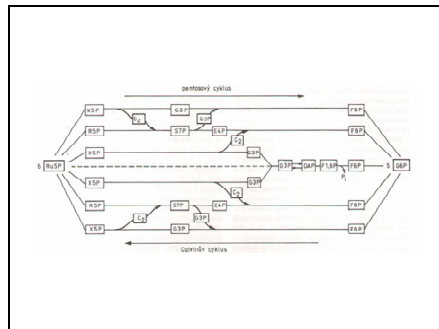
snímek 106

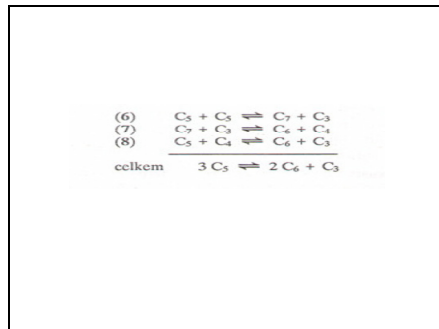
snímek 107

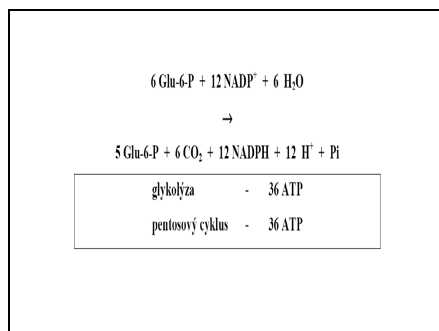
snímek 108

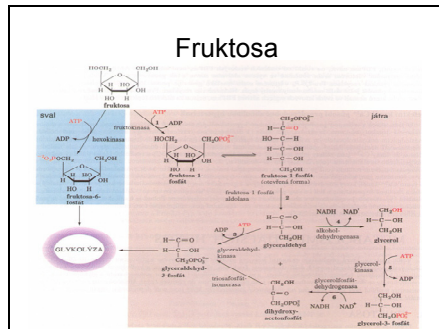
snímek 109

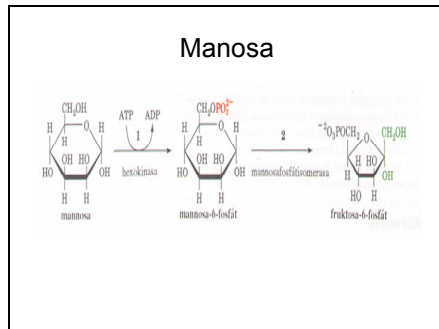
snímek 110

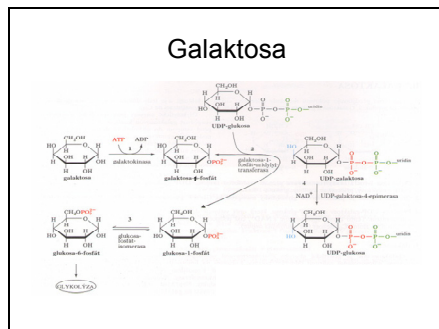
snímek 111

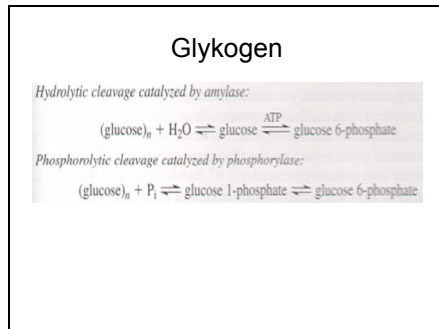
snímek 112

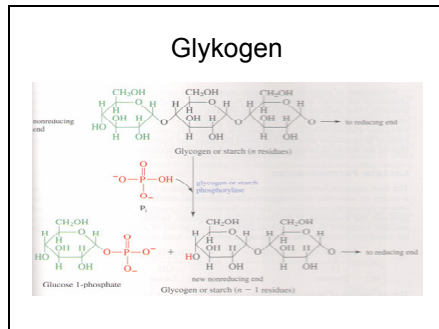
snímek 113

snímek 114

snímek 115

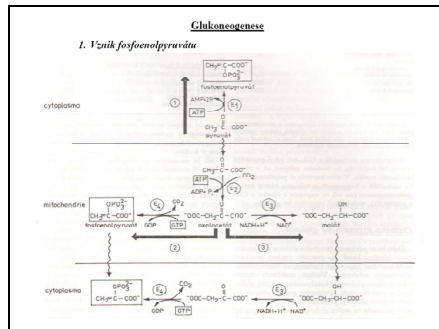

snímek 116

BIOSYNTÉZA SACHARIDŮ

- Glukoneogeneze
- Fotosyntéza

snímek 117

snímek 124

Biosyntéza glukózy z dalších prekurzorů

- glukogenní aminokyseliny - přivádí a meziprodukty citrátového cyklu
- lipidy - glycerol a acetyl CoA

Glyoxylátový cyklus:

snímek 125

GLYOXYISOME

MITOCHONDRIA

CYTOPLASM

Phosphoenolpyruvate → Oxaloacetate → L-Malate → Glucose (via gluconeogenesis)

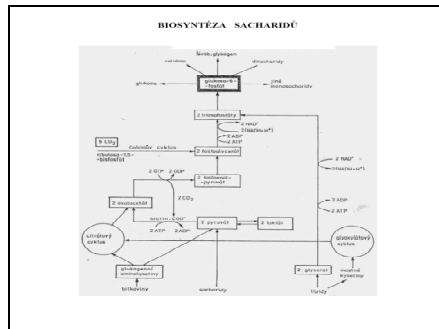
snímek 126

Biosyntéza oligo- a polysacharidů

UDP-glucose + Glycogen (n residues) → Glycogen (n+1 residues) + UDP

Glycogen synthase

snímek 127

snímek 128

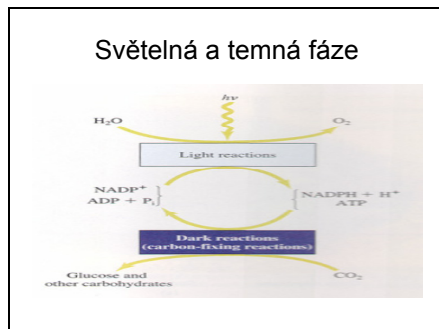
FOTOSYNTÉZA

Význam:

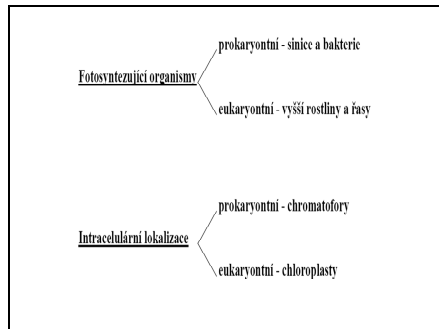
- zachycení sluneční energie a syntéza glukosy z CO₂ a H₂O
- produkce O₂

$$6 \text{CO}_2 + 12 \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{h\nu} \text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6 + 6 \text{H}_2\text{O} + 6 \text{O}_2$$

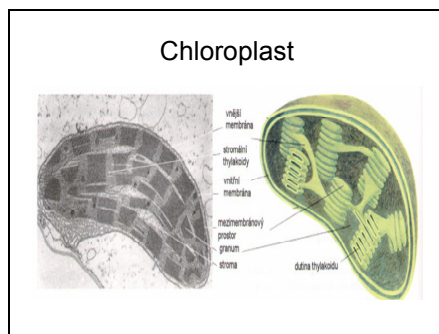
snímek 129

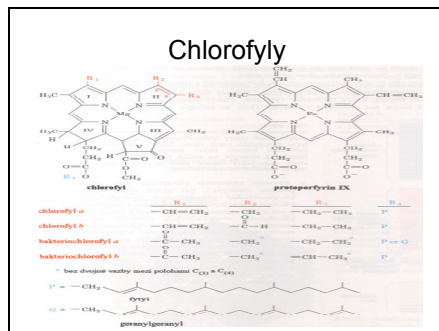
snímek 130

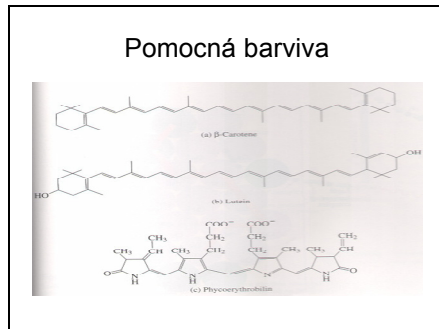
snímek 131

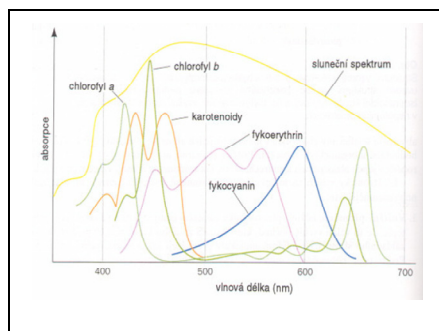
snímek 132

snímek 133

snímek 134

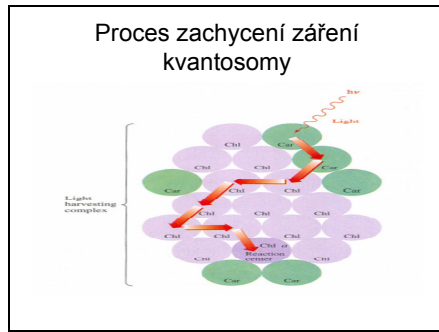

snímek 135

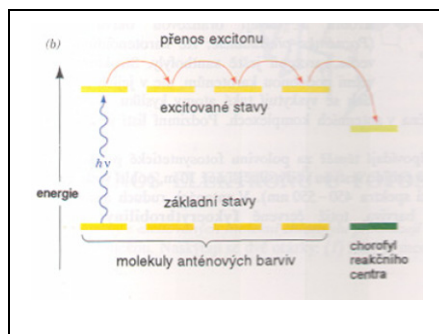
Světelná fáze

- proces zachycení záření
- cyklický tok elektronů - cyklická fotosyntéza \rightarrow ATP
- nescyklický tok elektronů - nescyklická fotosyntéza \rightarrow ATP, NADP
- fotolýza vody - $\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{H}^+ + 2\text{e}^- + \frac{1}{2}\text{O}_2$
- spřážení transportu elektronů se syntézou ATP

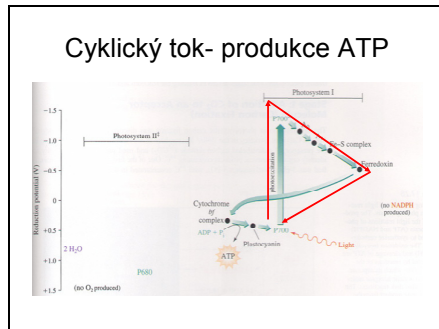
snímek 136

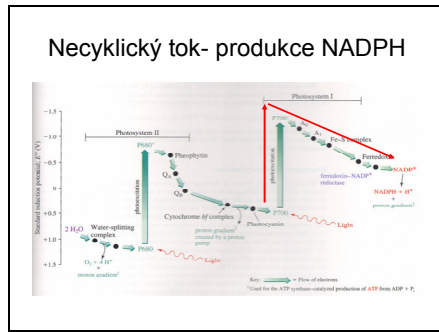
snímek 137

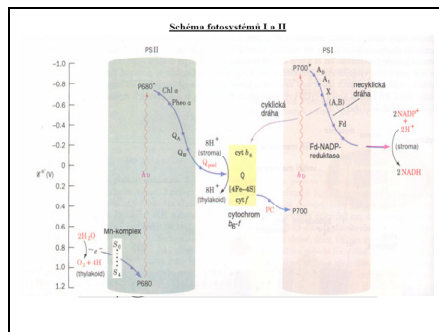
snímek 138

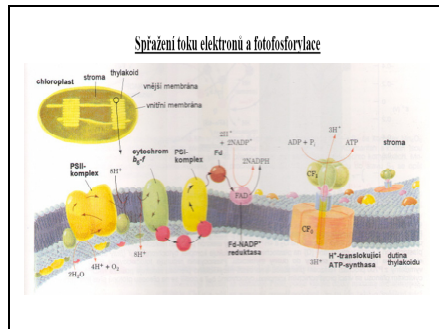
snímek 139

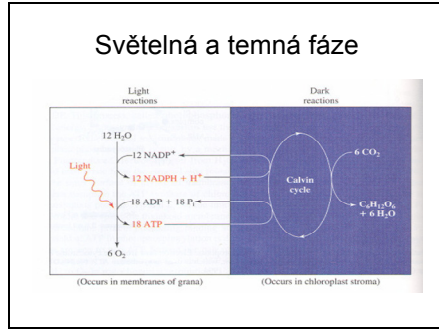
snímek 140

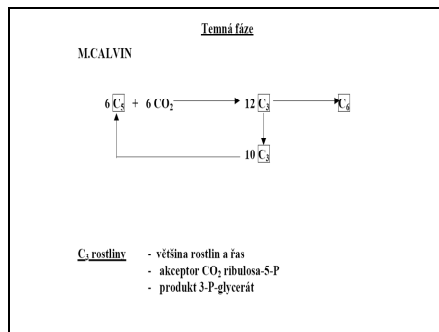
snímek 141

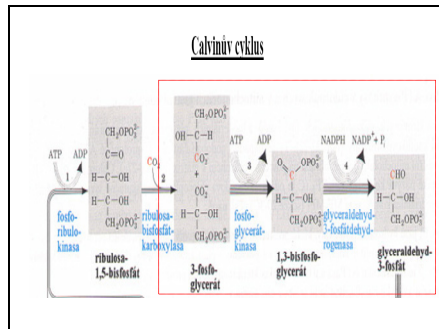
snímek 142

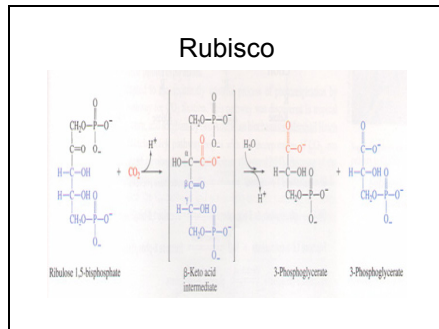
snímek 143

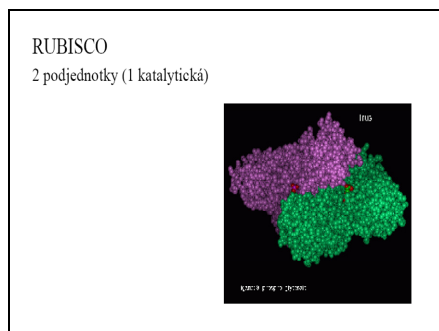
snímek 144

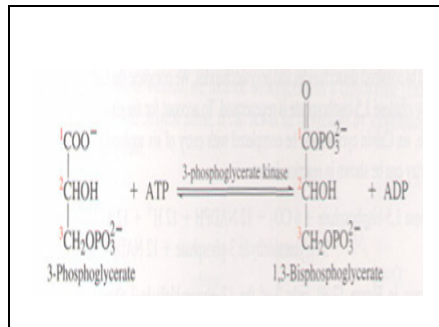
snímek 145

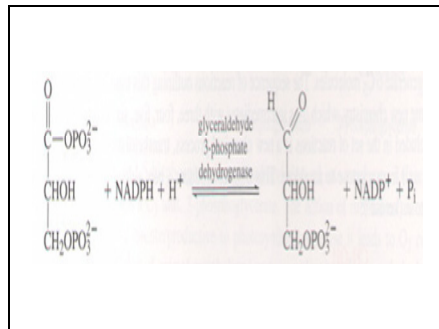
snímek 146

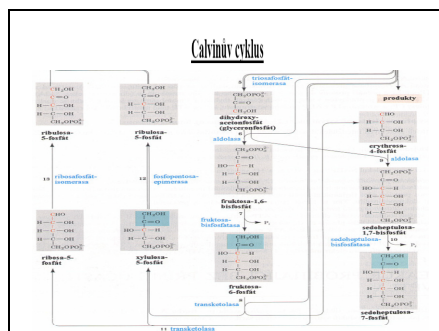
snímek 147

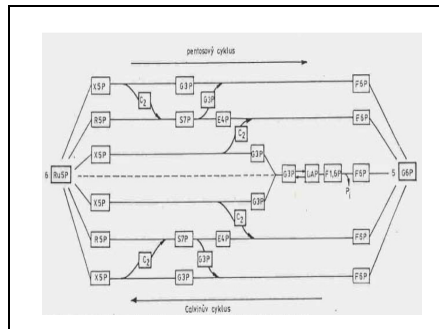
snímek 148

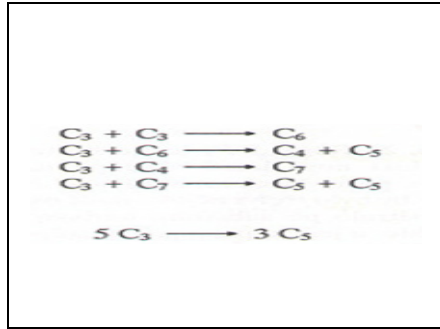
snímek 149

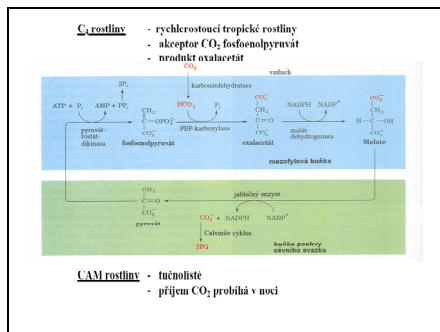
snímek 150

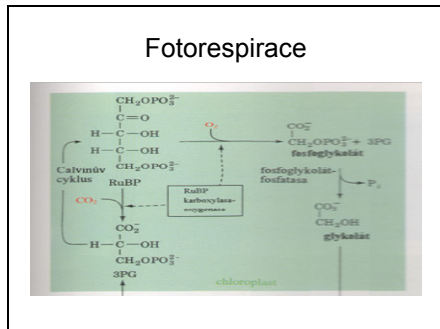
snímek 151

snímek 152

snímek 153

snímek 154

